

Archeologienota Halle-Zoersel Driesstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

18-9-2019

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Halle (Zoersel) Halle-Dorp (provincie Antwerpen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingrepen 1000m² of meer beslaan, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is gelegen pal in de kern van Halle en behelst de kerk, de directe omgeving errond en de site van de pastorie. Het plangebied is 8060m² groot en heeft een langgerekte, onregelmatige west-oost georiënteerde vorm. Het bestaat uit 2 delen: een grote zone (8000m²) ten zuiden van Halle-Dorp, en een kleine strook (60m²) ten noorden van de straat. Deze noordelijke strook betreft een plaatselijke verbreding van de weg, in betonklinkers, als stopplaats voor bussen. De grote zone betreft een deel van de openbare weg en de daarop aansluitende verhardingen in betonklinkers die in gebruik zijn als (voet)pad, busstopplaats en parking, de Sint-Martinuskerk met ten zuiden ervan een met gras en bomen begroeide zone, en een gebouw gelegen in een omhaagde tuin met daarin diverse bomen en graspartijen, een garage en een tuinberging. Dit gebouw is de pastorie. Tussen de kerk en Halle-Dorp zijn in de verharding enkele plantvakken aanwezig, waarin zich boompjes bevinden.

Voor 1300 bestond er een kapel, die bij vergroting in de 15de eeuw het koor vormde. Bij deze vergroting werden schip, zijkoren en toren opgetrokken in Balegemse steen. De kerk werd vergroot met zijbeuken in 1846, in 1911-1913 werd het gebouw volledige herbouwd en vergroot, met behoud van de 15de-eeuwse toren. De torenspits werd tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield, en in 1924 hersteld. De huidige pastorie is een rechthoekig gebouw van 1862-63, ingeplant binnen een omhaagde tuin aan de oostzijde van de kerk. De eerste pastorie werd verwoest in 1581. Na 1666 werd een nieuwe pastorie opgericht, die 2 eeuwen later werd vervangen door het huidige gebouw. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is de dorpskern van Halle duidelijk herkenbaar: de kerk, met ten zuiden ervan (en mogelijk ook ten noorden) het kerkhof. De huidige straat Halle-Dorp is aanwezig, mogelijk wijkt het verloop ervan ter hoogte van de kerk iets af van het huidige verloop. Tussen de straat en het kerkhof zijn 3 gebouwen weergegeven. Ten oosten van de kerk zijn 2 grotere gebouwen opgetekend, waarschijnlijk is 1 ervan de in 1666 gebouwde pastorie. Het oostelijke deel van het plangebied is op dat moment in gebruik als (moes)tuin. De pastorie uit 1666 bevond zich dus niet op de huidige plek van de pastorie. De kerk, het kerkhof, de gebouwen en de tuin worden als behorend tot 1 geheel afgebeeld, omsloten door een haag of bomenrij. In het oosten en het zuiden komt deze overeen met resp. de huidige Vogelzang en Kerkhofweg. Op de Atlas der Buurtwegen is het huidige verloop van de straten die het plangebied begrenzen aanwezig. Net ten oosten van de kerk, vlak naast het koor, wordt een noord-zuid georiënteerd volume afgebeeld, dit moet de oude pastorie zijn. Ten zuiden ervan is een losstaand bijgebouw te zien. Ten noorden van de pastorie is een gebouw weergegeven dat georiënteerd is op Halle-Dorp. Het kerkhof rond de kerk wordt niet afgebeeld op die kaart (ook niet op de latere 19de- en 20ste-eeuwse kaarten), maar was dan zeker nog aanwezig. Op de Poppkaart is de oude pastorie niet meer te zien en wordt het gebouw uit 1863 afgebeeld. De luchtfoto van 1971 is weinig gedetailleerd, maar het gebouwtje aan

de straatzijde lijkt niet meer aanwezig. Dat is zeker niet meer het geval op de luchtfoto van 1990, waarop de situatie vergelijkbaar is aan de huidige, behalve dat ten zuiden van de kerk het kerkhof nog te zien. Op de luchtfoto van 2000-2003 is dit kerkhof verdwenen en vervangen door het huidige grasplein. Sinds dan ondergaat het plangebied geen wijzigingen meer. Het aparte noordelijke deeltje van het terrein lijkt steeds in het tracé van de weg te hebben gevallen sinds 1777 – voor zover de projectie van zo'n klein strookje 100% accuraat is. Zowel de site van de kerk als de pastorie worden aangeduid op de Centrale Archeologische Inventaris, als indicatoren. Er gebeurde nog geen archeologisch onderzoek op deze locatie, en bij uitbreiding ook nog niet in de nabije omgeving van de dorpskern. Gezien de gekende historie van de site is de kans op het voorkomen van archeologisch erfgoed op deze locatie heel waarschijnlijk. Er kan een hoge archeologische verwachting toegekend worden aan het terrein, waarbij voornamelijk vol- en laatmiddeleeuwse sites en sites uit de nieuwe tijd worden verwacht. Enkele vragen die nog openblijven na de historische studie zijn: was er ook een kerkhof aanwezig ten noorden van de kerk? Wat is de locatie van de pastorie die in 1581 werd verwoest? Uit welke periode dateert de kapel? Wat is de aard van de bebouwing die op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten wordt afgebeeld langs Halle-Dorp? Zijn er eventueel restanten bewaard van middeleeuwse bewoning rond de toenmalige kapel of kerk? Heeft de huidige invulling van het terrein voor een grote verstoring gezorgd van het bodemarchief?

De geplande werken bestaan uit verschillende onderdelen:

- de herinrichting van de kerkomgeving, waarbij voornamelijk de bestaande verharding wordt opgebroken en vervangen door een nieuwe fundering en verharding of door groenzones. Globaal zal de bodemingreep voor deze werken 60cm diep gaan. Aan/in de kerk gebeuren geen werken.
- afbraak van een bijgebouw van de pastorie, en vervanging door een nieuwbouw (polyvalente zaal) die zal aansluiten bij de pastorie. Dit nieuwe gebouw wordt 523,70m² groot en zal grotendeels onderkelderd worden tot 3,10m diepte.
- herinrichting van de tuin van de pastorie, waarbij 2 gebouwtjes worden gesloopt en enkele bomen worden gerooid, 2 paden worden aangelegd die verbinding maken tussen de kerksite en de tuin rond de pastorie/polyvalente zaal, en langs de oostelijke grens een parkeerstrook wordt aangelegd. Deze ingrepen zijn eerder verspreid gelegen en niet zo diepgaand.

Het plangebied kent een hoge archeologische verwachting voor sites met grondsporen uit de volle en late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Op deze locatie ontstond de huidige kern van Halle. De aanwezigheid van een archeologische site is reëel, maar op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aard van deze site, de diepte waarop de sporen zich manifesteren, de bewaringstoestand e.d. niet bepaald worden. Ook de graad van verstoring veroorzaakt door de huidige inrichting van het terrein of eventuele eerdere bodemingrepen kan momenteel niet achterhaald worden. Hierdoor kan niet vastgesteld worden of de geplande werken een impact zullen hebben op het archeologisch bodemarchief. Daarvoor zal verder vooronderzoek dienen te gebeuren. Er kan lokaal een complexe stratigrafie verwacht worden. Gezien de aard van de verwachte site, zijnde hoofdzakelijke grondsporen en muurstructuren uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd, dient een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven en -putten uitgevoerd te worden. Ook het aantreffen van menselijke inhumaties is niet uitgesloten. Een onderzoek door middel van proefsleuven en -putten is de aangewezen methode om dergelijke sites te onderzoeken,

tegelijk kan ook de verstoringsgraad goed in kaart worden gebracht. Andere onderzoeksmethodes (bvb. boringen, geofysisch onderzoek) zijn niet geschikt in deze context. Het verder vooronderzoek zal ongetwijfeld kennisvermeerdering opleveren over de ontwikkeling en het uitzicht van de kern van Halle, waarover de cartografische bronnen slechts teruggaan tot eind 18de eeuw. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, na het verkrijgen van de omgevingsvergunning. Het is niet wenselijk om een ingrijpend vooronderzoek in een dorpskern uit te voeren vooraleer er zekerheid is dat de werken effectief zullen plaatsvinden, gezien dergelijk onderzoek gepaard zal gaan met enige hinder voor omwonenden en passanten.

Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Provincie Antwerpen, Halle (Zoersel), Halle-Dorp

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 165183,88 en Y: 212259,18; X: 173981,28 en Y: 216644,65

Oppervlakte plangebied: 8060m²

Kadastergegevens: Zoersel, afdeling 2 Halle, sectie C, perceel 521L, 526B, 529B, 530G, 531C, 532B, openbaar domein

Verspreid over het plangebied worden proefputten en -sleuven aangelegd.

Figuur 1 Plangebied aangeduid op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn, hoe de stratigrafie in elkaar zit, en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

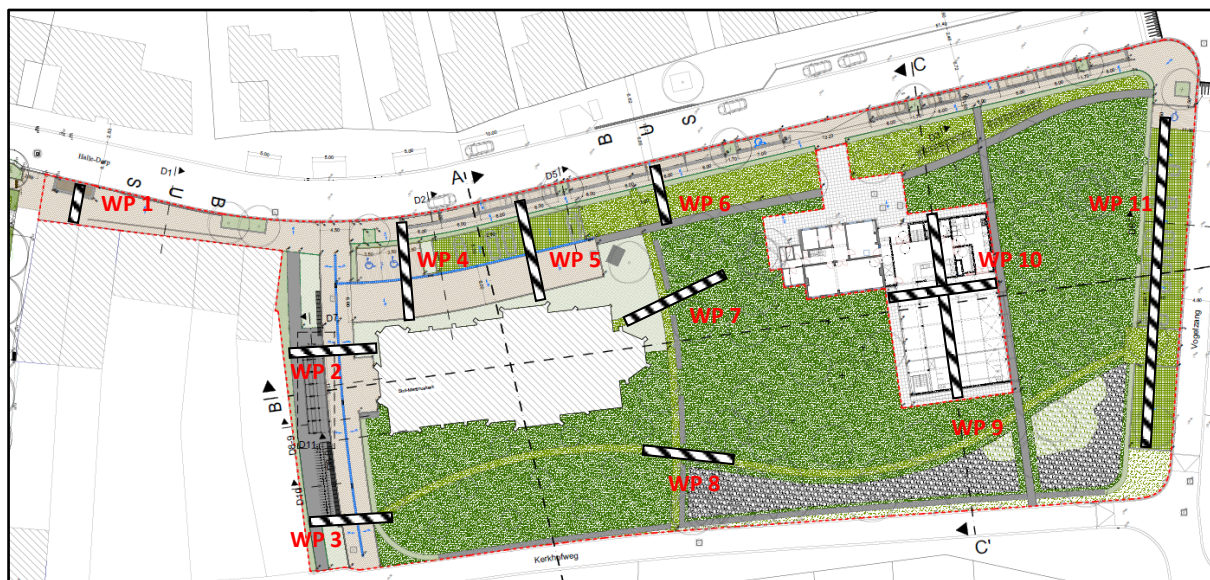
- Hoe is de bodemopbouw?
- Hoe is het hoogteverschil tussen het perceel waarop de kerk is gelegen en het perceel van de pastorie te verklaren?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Hoeveel archeologische niveaus zijn te onderscheiden, en op welke diepte bevinden deze zich?
- Was er ook een kerkhof aanwezig ten noorden van de kerk?
- Indien menselijke begravingen worden aangetroffen: wat is de bewaringstoestand ervan? Op welke diepte manifesteren de graven zich? Kunnen deze gedateerd worden?
- Kan de locatie van de pastorie die in 1581 werd verwoest achterhaald worden?
- Wat is de aard van de bebouwing die op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten wordt afgebeeld op de site?
- Zijn er eventueel restanten bewaard van middeleeuwse bewoning rond de toenmalige kapel of kerk?
- Zijn er sporen aanwezig die dateren van voor de bouw van de kapel?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Kan een behoud in situ verzekerd worden? Wat is de impact van de werken op de aangetroffen archeologische sporen?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en -technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten en -sleuven - gezien de ligging van het plangebied in een context met lokaal mogelijk een complexe verticale stratigrafie en de verwachte aard van de site bestaande uit (post)midleleeuwse grondsporen en muren - de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Specifiek wordt verwezen naar hoofdstukken 8.6.1 en 8.6.3 van de *Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

De proefsleuven en proefputten worden ingeplant rekening houdend met de vraagstelling en met de geplande werken. Volgende configuratie wordt voorgesteld:

Figuur 2 Indicatief sleuvenplan (witzwarte arceringen) geprojecteerd op het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

ALGEMEEN

- Standaard zijn de werkputten 1,8 à 2m breed. Indien deze breedte in sommige werkputten omwille van uitvoeringstechnische redenen niet kan behaald worden, dan wordt dat gemotiveerd in de nota van het verder vooronderzoek. In ieder geval moet de omvang van de werkput voldoende zijn om de vraagstellingen gefundeerd te kunnen beantwoorden.

- Bij het onderzoek van de werkputten wordt rekening gehouden met de diepte van de geplande werken. Deze gaan bij werkputten 1 tot en met 8 en bij werkput 11 tot maximaal 60cm diep, bij werkputten 9 en 10 is dat 3,10m diep. Bijkomend wordt rekening gehouden met een archeologische buffer van 20cm dik.¹ Gezien het plangebied zich bevindt op een locatie met hoog archeologisch potentieel, nl. de dorpskern van Halle, staat het principe van behoud in situ steeds voorop: er wordt maximaal getracht om zo min mogelijk verstoring te veroorzaken aan het bodemarchief, en het onderzoek beperkt zich tot de effectief door de geplande werken bedreigde oppervlakte en diepte. Dit heeft tot gevolg dat de diepte van de uitgraving van de werkputten beperkt blijft tot de diepte van de geplande werken vermeerderd met de archeologische buffer. Werkputten 1 tot en met 8 en werkput 11 worden tot maximaal 80cm diep uitgegraven, werkputten 9 en 10 tot 3,10m diep.²
- Alle werkputten worden aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Indien dit bij werkputten 1 tot en met 8 en werkput 11 hoger ligt dan 80cm onder het maaiveld, dan wordt plaatselijk gepeild naar de stratigrafie tot op een diepte van 80cm onder het maaiveld. In de werkputten gebeurt de verdieping naar een volgend vlak pas als het bovenliggende vlak geregistreerd en onderzocht werd. Bij de verdieping naar de volgende vlakken wordt zoveel mogelijk getracht om muur- en vloerresten te behouden. Op die manier kunnen ze bij een eventueel verder onderzoek in een groter geheel geplaatst worden. Indien het eerste archeologische niveau bij werkputten 1 tot en met 8 en werkput 11 lager ligt dan 80cm onder maaiveld, dan wordt de diepte van deze sleuf beperkt tot 80cm onder maaiveld. Er wordt op geen enkele plek in werkputten 1 tot en met 8 en werkput 11 dieper dan 80cm gegraven, tenzij voor het registreren van een relevant archeologisch spoor dat zich reeds manifesteert op een hoogte hoger dan 60cm onder het maaiveld en dat verder naar onder loopt.
- De werkputten 1 tot en met 7 bevinden zich deels of volledig ter hoogte van verharding, op een locatie die in gebruik is als openbaar domein, in de dorpskern. Voor het onderzoek van deze locaties moet rekening gehouden worden met enkele bijzondere aspecten, o.a.: er moet een voorafgaand parkeerverbod aangevraagd worden; de werkputten moeten afgeschermd worden volgens de vigerende veiligheidswetgeving; er wordt geschikt materiaal voorzien om de verharding te verwijderen op een zodanige manier dat er geen beschadiging van het archeologisch erfgoed wordt veroorzaakt; er moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van eventuele nutsleidingen; de inbeslagname van openbaar domein moet tot een minimum beperkt worden (werkput na uitgraven zo snel als mogelijk onderzoeken en terug dichten; vermijden dat een werkput meerdere dagen openligt); in functie van toegankelijkheid van de kerk, van het plein voor de kerk of van de doorgang voor voetgangers en fietsers kan het zijn dat een werkput in meerdere fases gesegmenteerd dient onderzocht worden.
- De werkputten 7 tot en met 11, die zich deels of volledig in de tuin van de pastorie bevinden, kunnen pas aangelegd worden nadat de begroeiing/bomen is verwijderd. Werkputten 9 en 10 kunnen bovendien pas aangelegd worden nadat de aanbouw van de pastorie is gesloopt. Hierbij is het van belang dat de bodemingrepen tot een minimum beperkt blijven en dat er

¹ De dikte van de buffer hangt af van het type sporen en de bodemgesteldheid, en zal mogelijk groter zijn dan de arbitrair voorziene 20cm.

² Het is echter onwaarschijnlijk dat werkputten 9 en 10 effectief tot deze diepte moeten worden uitgegraven. Het niveau van de moederbodem wordt hoger verwacht.

bvb. geen stronken uitgetrokken of gefreesd worden, en dat de funderingen blijven zitten. Op die manier wordt vermeden dat er niet-gedocumenteerd archeologisch erfgoed beschadigd geraakt. De funderingen, de stronken en het wortelgestel kunnen pas verwijderd worden indien het vooronderzoek heeft aangetoond dat er geen archeologische site aanwezig is, of – indien er wel een site aanwezig is – tijdens/na een eventuele opgraving van het terrein.

- Hoewel er op dit moment nog geen fasering gekend is, kan het gezien de aard van de werken mogelijk zijn dat de aanleg van de werkputten gefaseerd dient te gebeuren (bvb. aanleg van de putten in de tuin op een ander moment dan de putten op het openbaar domein; putten op het openbaar niet allemaal op hetzelfde moment). Mogelijk zal er per fase van verder vooronderzoek een aparte nota met een apart programma van maatregelen moeten opgesteld worden. Indien dit zo is, dan wordt dat per fase gemotiveerd in de desbetreffende nota's.
- De initiatiefnemer en de aannemer der werken is zich er van bewust dat de eigenlijke werken pas kunnen aanvatten nadat Onroerend Erfgoed akte heeft genomen van de nota (al dan niet gefaseerd) van het verder vooronderzoek indien geen verdere opgraving nodig is, ofwel na een eventuele verdere opgraving. De enige werken die voorafgaand het verder vooronderzoek kunnen gebeuren, zijn de bovengrondse sloop van de gebouwen en het bovengronds rooien van de begroeiing en bomen. Het verwijderen van de verharding ter hoogte van de werkputten kan in samenspraak met de erkende archeoloog die het verder vooronderzoek zal uitvoeren eventueel gebeuren door de aannemer der werken, zij het wel onder begeleiding van deze erkende archeoloog of diens veldwerkleider.
- Indien de onderzoeksvragen op basis van bovenstaande werkputtenplan niet afdoende kunnen beantwoord worden, dan kan de uitvoerende erkende archeoloog er tijdens het veldonderzoek voor opteren om extra proefputten of proefsleuven aan te leggen, of de bestaande werkputten uit te breiden, om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.
- De werkputten worden na het onderzoek terug gedicht. Eventuele sporen worden afgedekt met geotextiel, waarboven een pakket van 20cm dik aanvulzand wordt gelegd, zodat bij latere uitgravingen duidelijk wordt dat men het archeologische niveau nadert.

SPECIFIEK

- Werkput 1 (ca. 5,5m lang):
 - ➔ Werkput tussen Halle-Dorp en woningen nr. 42-44, ter hoogte van de middelste parkeerplek.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de straat en zo dicht als mogelijk tegen de gevel van de woningen aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of het huidige verloop van de straat en de huidige rooilijn zijn opgeschoven ten opzichte van de 18de-19de-eeuwse (of oudere) situatie.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.

- Werkput 2 (ca. 12,5m lang):
 - ➔ Werkput tussen de westelijke grens van het plangebied en de kerk.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de westelijke grens en zo dicht als mogelijk tegen de gevel van de kerk aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 3 (ca. 12m lang):
 - ➔ Werkput tussen de westelijke grens van het plangebied en het grasplein ten zuiden van de kerk.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de westelijke grens aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 4 (ca. 14m lang):
 - ➔ Werkput tussen Halle-Dorp en de kerk, ter hoogte van de meest westelijke parkeerplek op het plein ten noorden van de kerk.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de straat en zo dicht als mogelijk tegen de gevel van de kerk aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of het huidige verloop van de straat is opgeschoven ten opzichte van de 18de-19de-eeuwse (of oudere) situatie; nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn; nagaan of er bebouwing was tussen de kerk en de straat.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 5 (ca. 15m lang):
 - ➔ Werkput tussen Halle-Dorp en de kerk, ter hoogte van de noordelijke kruisbeuk.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de straat en zo dicht als mogelijk tegen de gevel van de kerk aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of het huidige verloop van de straat is opgeschoven ten opzichte van de 18de-19de-eeuwse (of oudere) situatie; nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn; nagaan of er bebouwing was tussen de kerk en de straat.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 6 (ca. 9m lang):
 - ➔ Werkput tussen Halle-Dorp en de noordwestelijke hoek van de tuin van de pastorie, net ten westen van de fietsenstalling.

- ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de straat en zo dicht als mogelijk tegen de grens van de tuin aangelegd.
- ➔ Doel: nagaan of het huidige verloop van de straat is opgeschoven ten opzichte van de 18de-19de-eeuwse (of oudere) situatie; nagaan of er bebouwing was op deze locatie.
- ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 7 (ca. 16m lang):
 - ➔ Werkput ten noordoosten van het koor van de kerk, ter hoogte van het pad dat van de kerk naar de tuin van de pastorie leidt.
 - ➔ De werkput wordt, voor zover dit omwille van veiligheids- en technische redenen mogelijk is, zo dicht als mogelijk tegen de gevel van de kerk aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of de bebouwing die op de 18de-en 19de-eeuwse kaarten op deze locatie wordt aangegeven bewaard is; nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 8 (ca. 13m lang):
 - ➔ Werkput ten zuidoosten van de kerk, deels op het grasplein ten zuiden van de kerk en deels in de tuin van de pastorie, ter hoogte van een nieuw aan te leggen pad op deze locatie.
 - ➔ Doel: nagaan of er restanten van een kerkhof en kerkhofmuur aan deze zijde van de kerk aanwezig zijn; nagaan of er eventueel oudere bebouwing aanwezig was op deze locatie.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.
- Werkput 9 (ca. 28m lang):
 - ➔ Werkput met noord-zuid oriëntatie, op de locatie waar de kelder onder de polyvalente zaal wordt aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of er archeologische sporen aanwezig zijn op deze locatie.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 3,10m onder het maaiveld.
- Werkput 10 (ca. 18m lang):
 - ➔ Werkput met oost-west oriëntatie, op de locatie waar de kelder onder de polyvalente zaal wordt aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of er archeologische sporen aanwezig zijn op deze locatie.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 3,10m onder het maaiveld.
- Werkput 11 (ca. 47m lang):
 - ➔ Werkput met noord-zuid oriëntatie, aan de oostelijke grens van het plangebied waar nieuwe parkeerplekken worden aangelegd.
 - ➔ Doel: nagaan of er archeologische sporen aanwezig zijn op deze locatie.
 - ➔ Geplande verstoring op deze plek: 60cm onder het maaiveld.

Er wordt in totaal 380m² onderzocht, ofwel 4,7% van de totale oppervlakte van het plangebied. Gezien de spreiding van de werkputten wordt dit als voldoende ervaren om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en een correcte inschatting te maken van het archeologisch potentieel van het plangebied.

5. Gewenste competenties

Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek van sites met complexe stratigrafie in stadskern. Beide archeologen hebben minstens 20 werkdagen veldervaring met prospectieonderzoek in stedelijke context. Minstens 1 van de archeologen heeft een gedegen kennis van (post)midleleeuws aardewerk. Minstens één van de archeologen heeft ervaring met het opgraven van menselijke begravingen.

Indien sporen met menselijke resten zoals inhumatiegraven worden aangetroffen, dan wordt het onderzoek ervan gecoördineerd door een fysisch antropoloog.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.